

**ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЪДИИТЕ
ОТ НАКАЗАТЕЛНАТА КОЛЕГИЯ
ВЪВ ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

И С К А Н Е

ОТ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

**на основание чл. 125, вр. чл. 124, ал. 1, т. 1, пр. 1
от Закона за съдебната власт**

ОТНОСНО: приемане на тълкувателно решение, свързано с констатирана противоречива практика на Софийски градски съд (СГС), постановена в производството по чл. 457 НПК за приемане за изпълнение на присъда, постановена от чуждестранен съд, при трансфер в Република България на осъдено лице

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ КАСАЦИОННИ СЪДИИ,

В определенията на СГС, постановени в съдебното производство по чл. 457 НПК – решаване въпросите във връзка с изпълнението на присъда, постановена от чуждестранен съд, при трансфер в Република България на осъдено лице – български гражданин, се наблюдава противоречива съдебна практика в случаите:

1. Когато наред с наказанието лишаване от свобода в подлежащата за изпълнение присъда е включено и допълнително наказание глоба; и
2. При зачитане на положен от осъденото лице труд в държавата, в която е постановена присъдата.

I. Прегледът на постановените съдебни актове сочи на противоречива практика по отношение приемането за изпълнение на допълнителното наказание глоба, наложено от чуждестранния съд, и размера на глобата.

Разгледаните определения на СГС дават основание да се обобщят следните три начина, по които градският съд, като единствено компетентен да реши въпросите във връзка с изпълнението на присъдата на чуждестранен съд, приспособява наложеното допълнително наказание глоба:

1.1. Някои съдебни състави приемат за изпълнение пълния размер на допълнителното наказание глоба, наложено в националната валута на осъдилата държава.

Най-общо, аргументите на СГС за приемане изпълнението на допълнително наложеното от чуждестранния съд наказание глоба в пълния му размер и във валутата, в която е наложено, се свеждат до разбирането, което съответните състави влагат в нормата на чл. 457, ал. 6 НПК. Според тях, допълнителните наказания не подлежат на редукция и се изпълняват в размера, в който са наложени от чуждестранния съд, стига като вид да са предвидени като санкция за съответното престъпление по Наказателния кодекс на Република Българи и да не са изпълнени в държавата, в която е постановена присъдата.

В този смисъл са: *определение* от 30.07.2010 г. на СГС по нчд № 3477/2010 г. (потвърдено с определение № 283/2010 г. на САС по внчд № 575/2010 г.) – приета за изпълнение присъда, по която е наложено допълнително наказание глоба в размер на 224 000 евро; *определение* № 2460 от 03.09.2010 г. на СГС по нчд № 3505/2010 г. – приета за изпълнение присъда, по която са наложени две допълнителни наказания глоба, в размер всяка от по 6 000 0000 евро. Определението е изменено с определение № 317 на САС от 20.10.2010 г. по внчд № 637/2010 г. в частта относно приемането за изпълнение на допълнителните наказания, като е прието за изпълнение само едно допълнително наказание глоба, в размер на 100 000 лв.; *определение* от 13.01.2012 г. на СГС по нчд № 6074/2011 г. (потвърдено с решение № 83 на САС по внчд № 104/2012 г.) – приета за изпълнение присъда, по която от осъдилата държава е наложено наказание глоба в размер на 100 000 евро; *определение* от 16.01.2012 г. на СГС по нчд № 111/2012 г., с което е прието кумулативно наложеното от чуждестранния съд наказание глоба в размер на 102 729,51 евро; *определение* от 27.02.2012 г. на СГС по нчд № 5308/2011 г., с което е приета за изпълнение присъда, с наложено допълнително наказание глоба в размер на 1 252 631,08 евро.

1.2. Други съдебни състави приемат за изпълнение допълнителното наказание глоба, наложено в съответната национална валута на осъдилата държава, като адаптирайки го посочват равностойността му в лева, без съображения (с едно изключение) в мотивите по какъв курс и към кой

момент - на постановяване на присъдата или на постановяване на определението в Република България:

Пример в това отношение са: *определение* № 188 от 17.01.2012 г. на СГС по нчд № 151/2012 г. – на основание чл. 457, ал. 6 НПК е постановено с приспособената присъда да бъде изпълнено и наказанието глоба в полза на държавата, в размер на 90 907, 61 лв., като съдът само е посочил че тази сума представлява левовата равностойност на 46 471, 62 евро; *определение* от 01.02.2012 г. на СГС по нчд № 5983/2011 г., в което съответният състав е посочил, че приетата за изпълнение глоба в размер на 7320 денара се равнява на 120 евро по курс 61 денара за едно евро; *определение* на СГС от 28.12.2012 г. по нчд № 5980/2012 г. – съставът на градския съд е записал, че допълнителното наказание глоба в размер на 14 000 евро е с левова равностойност към 25.04.2010 г. в размер на 27381, 62 лв., като е приел че това е датата, на която е влязла в законна сила съответната чужда присъда.

1.3. Третата група от определения на СГС по отношение на приемането за изпълнение на присъда на чуждестранен съд, при трансфер на осъдено лице, са тези при които, при адаптиране на допълнителното наказание глоба, СГС го е приспособил до пределния максимален размер на предвиденото в съответния текст на НК:

В дадените като пример долуизброени случаи, съответните състави на градския съд тълкуват чл. 457, ал. 6 НПК в светлината на ал. 4 на същия член, която гласи, че когато по българския закон максималният срок на лишаване от свобода за извършеното престъпление е по-малък от определения с присъдата, съдът намалява наложеното наказание до този срок. По тази причина според тях следва да се приеме, че при надвишаване на наложеното от осъдилата държава допълнително наказание глоба на съответно предвидената глоба в санкционната част на дадено престъпление по НК, същото следва да бъде редуцирано, по аналогия с главното наказание лишаване от свобода:

- *определение* от 02.10.2009 г. на СГС по нчд № 3940/2009 г.; *определение* № 503 от 24.02.2011 г. на СГС по нчд № 94/2011 г.; *определение* от 28.03.2011 г. на СГС по нчд № 1060/2011 г.; *определение* от 12.10.2011 г. на СГС по нчд № 4513/2011 г.; *определение* от 11.05.2011 г. на СГС по нчд № 1209/2012 г.; *определение* от 12.09.2012 г. на СГС по нчд № 3443/2012 г.; *определение* № 3161 от 03.10.2012 г. по нчд № 4667/2012 г.

1.4. Изолиран случай представлява постановеното в *определение* на СГС от 25.08.2011 г. по нчд № 3889/2011 г. по отношение на наказанието глоба. Определеното от чуждестранния съд в неговия съдебен акт наказание глоба е предвидено и в НК за съответстващото престъпление, но СГС не налага определеното наказание глоба, поради причини че от представената документация не може да бъде направен извод за размера на

глобата (първоначален и след това - увеличен, с възможност за трансформирането на глобата в наказание лишаване от свобода), както и липса на данни дали глобата не е платена от трансферираното лице преди прехвърлянето му в Република България.

II. По отношение констатирани противоречия при зачитане, по смисъла на чл. 41, ал. 3 НК, на положен от трансферираното лице труд в осъдилата го държава.

Прегледът на съдебните актове по отношение зачитането на работни дни в производството по чл. 457 НПК очертава две групи противоречиво решавани въпроси:

1. Следва ли изобщо да се извършва такова зачитане от съда на изпълняващата държава.

В преобладаващия брой от случаите СГС е приел, че следва да се извършва, за да не се ограничават правата на трансферирания осъден български гражданин и неравното му третиране в сравнение с осъдените в Република България лица. Като примери могат да бъдат посочени: *определение* № 163 от 24.01.2011 г. на СГС по нчд № 5704/2010 г.; *определение* № 503 от 24.02.2011 г. на СГС по нчд № 94/2011 г.; *определение* от 25.08.2011 г. на СГС по нчд № 3889/2011 г.; *определение* от 12.10.2011 г. на СГС по нчд № 4513/2011 г.

На друго становище е СГС в *определение* от 15.04.2011 г. по нчд № 1088/2011 г. и *определение* от 19.01.2012 г. по нчд № 149/2012 г., където анализирайки чл. 457, ал. 3 НПК и чл. 10, пар. 1 от ратифицираната и в сила за Република България Конвенция за трансфер на осъдени лица от 21.03.1983 г. на Съвета на Европа (КТОЛ) е приел, че съдът на изпълняващата държава, в случая – българският съд, не е компетентен да разглежда и решава за първи път въпроси, свързани с изпълнение на наказанието в осъдилата лицево държава. Ако в присъдата на съответния чужд съд липсва зачитане на положения от осъдения труд, не следва такъв да бъде зачитан. Това, според градския съд, би означавало пререшаване или решаване за първи път на въпроси, свързани с изпълнената част от наказанието, които са изцяло от компетентност на органите на осъдилата лицево държава.

2. Относно компетентния орган да извърши зачитането на работните дни.

В някои определения състави на СГС са постановили, че компетентна да извърши зачитане на работни дни е затворническата администрация/ органът по изпълнение на наказанието. Съдът се позовава на разпоредбата на чл. 41, ал. 3 НК, тъй като приспадането на дните на

положения труд от наказанието лишаване от свобода е свързан с изпълнение на наказанието и няма пречка и след влизане в сила на определението на съда този въпрос да бъде поставен за разглеждане от органите, които следят за изпълнение на наказанията. Те могат да направят необходимото, за да удостоверят, включително чрез изискване на съответната допълнителна информация от осъдилата държава, точното време, през което осъденият е работил и дали такова приспадане при изтърпяване на наказанието вече е извършено в осъдилата държава. Други съображения са свързани и с компетентността на СГС в производството по чл. 457 НПК – да зачете предварителното задържане и изтърпяното наказание в държавата, в която е постановена присъдата, като зачитането на положения труд следва да бъде съотнесено към органите по изпълнение на наказанието, които на практика ще изпълнят постановената от чуждестранния съд присъда.

Като примери могат да бъдат посочени: *определение* от 24.11.2010 г. на СГС по нчд № 4957/2010 г., изменено с решение № 483 на САС от 17.12.2010 г. по внчд № 798/2010 г., при което е зачетено времето през което осъденият български гражданин е полагал общественополезен труд по време на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода в чуждата държава; *определение* № 4947 от 09.12.2010 г. на СГС по нчд № 5095/2010 г., потвърдено с определение № 271 на САС от 27.06.2011 г. по внчд № 529/2011 г.; *определение* от 21.01.2011 г. на СГС по нчд № 5721/2010 г. (изменено, но не в тази част, с определение № 81 от 10.03.2011 г. на САС по внчд № 140/2011 г.); *определение* от 26.01.2011 г. на СГС по нчд № 96/2011 г.; *определение* от 12.09.2011 г. на СГС по нчд № 3983/2011 г., изменено в тази част с определение № 429 от 05.12.2011 г. на САС по внчд № 977/2011 г.

В други случаи (напр. в *определение* № 503 от 24.02.2011 г. на СГС по нчд № 94/2011 г. - изменено, но не в тази част, с определение № 135 от 18.04.2011 г. на САС по внчд № 235/2011 г.) съдът е приел, че е компетентен и принципно е постановил зачитането на работни дни, през които осъденият е полагал труд по време на изпълнение на наказанието лишаване от свобода в чуждата държава. Съдебният състав се е позовавал на разпоредбата на чл. 9, пар. 3 от КТОЛ, съобразно която изпълнението на наказанието се регламентира от закона на изпълняващата държава, която е единствено компетентна да взема всякакви необходими решения. Не се е ангажирал обаче с точното изчисляване на отработените дни, тъй като според него това е техническа дейност, която попада в дискрецията на затворническата администрация, която извършва тези изчисления въз основа на съответните справки и документи, предоставени ѝ от осъдилата държава.

С оглед на гореизложеното, на основание чл. 125, вр. чл. 124, ал. 1, т. 1, пр. 1 от Закона за съдебната власт, правя следното

ИСКАНЕ:

Общото събрание на наказателната колегия във Върховния касационен съд да приеме тълкувателно решение, с което да даде отговор на следните въпроси:

1. Приема ли се за изпълнение в производството по чл. 457 НПК допълнителното наказание глоба, наложено от чуждестранния съд, и в какъв размер – размера, в който е наложена от чуждестранния съд, или до пределния максимален размер на глобата, ако такава е предвидена в съответния текст на НК?

2. В случай, че следва да се приеме наказанието глоба в размера, наложен от чуждестранния съд, той следва ли да се преизчислява в български лева, и към кой момент – момента на постановяване на присъдата на чуждестранния съд или друг меродавен момент?

3. Следва ли да бъде зачетен положеният от трансферирания осъден български гражданин труд, положен в осъдилата го държава?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД:

ПРОФ. ЛАЗАР ГРУЕВ